

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 iulie 2017

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

mun. Chișinău

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de avocatul Lozovscaia Tatiana în numele lui Meșcoi Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2016,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.09.2016 – 15.06.2016;

Instanța de recurs: 21.10.2016 – 02.11.2016

C O N S T A T Ă :

1. La 01 septembrie 2016 în adresa Judecătoriei Orhei a parvenit spre examinare cererea avocatului Lozovscaia Tatiana privind liberarea provizorie pe cauțiune a învinuitului Meșcoi Ion.

2. Prin încheierea Judecătoriei Orhei din 15 septembrie 2016, a fost admisă cererea avocatului Lozovscaia Tatiana privind înlocuirea măsurii preventive – arestul preventiv, cu liberarea provizorie pe cauțiune, fiind stabilită mărimea cauțiunii în mărime de 300 unități convenționale în privința lui Meșcoi Ion învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 206 alin. (2) lit. a), c), 165 alin. (2) lit. a), b), d) Cod penal.

3. La data de 19.09.2016, respectând termenul și procedura prevăzute de art. 311 alin. (1) Cod de procedură penală, procurorul în Procuratura Orhei, Macovei Alexandru, a înaintat o cerere de recurs, prin care a solicitat casarea încheierii judecătoriei Orhei din 15.09.2016, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a respinge ca fiind neîntemeiată cererea avocatului în interesele lui Meșcoi Ion.

În motivarea recursului, procurorul a invocat că Meșcoi Ion s-a eschivat de la organul de urmărire penală în privința acestuia fiind aplicată arestarea preventivă în contumacie, însă necătând la aceasta dânsul a părăsit teritoriul RM, fiind reținut și extrădat autorităților RM, totodată învinuitul fiind ulterior eliberat, a părăsit din nou domiciliul,

trecînd frontiera Republicii Moldova, totodată învinuitul nu dispune de domiciliu permanent în Republica Moldova, domiciliul acestuia fiind stabilit în Federația Rusă, împreună cu familia.

În concluzie, procurorul a indicat că privarea de libertate a învinuitului Meșcoi Ion este justificată, întemeiată și necesară pentru buna desfășurarea a urmăririi penale.

De asemenea, a menționat și faptul că la adoptarea încheierii prima instanță a omis că fapta pentru care învinuitul este cercetat, prezintă un pericol social deosebit și este de o rezonanță sporită în societate, pericol ce rezultă nu numai din limitele de pedeapsa stabilite de legiuitor, ci și din modalitățile și împrejurările concrete de săvârșire a faptei, săvârșirea infracțiunii prin participare de către un grup de persoane cu repartizarea rolurilor între ei, în privința unor minori, fapte ce denotă pericolozitatea socială ridicată a infracțiunii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2016, recursul a fost admis, încheierea a fost casată, iar cererea avocatului Lozovscaia Tatiana a fost respinsă.

5. În motivarea încheierii, instanța de recurs a indicat că în speța dată sunt aplicabile prevederile art. 192 Cod de procedură penală, care stipulează că liberarea provizorie pe cauțiune poate fi acordată în cazul în care este aplicată măsura asiguratorie pentru repararea prejudiciului cauzat de infracțiune și s-a depus cauțiunea stabilită de judecătorul de instrucție sau de către instanță. Alin. (2), prevede că liberarea provizorie pe cauțiune nu se aplică dacă se constată unul din cazurile prevăzute la art. 191 alin.(2), (2/1) Cod de procedură penală, indică că judecătorul de instrucție sau instanța de judecată dispune, prin încheiere, respingerea demersului de arestare preventivă sau de arestare la domiciliu și aplicarea măsurii de liberare provizorie pe cauțiune, stabilește valoarea cauțiunii, precum și termenul de depunere a acesteia. Alin. (3), în perioada liberării provizorii pe cauțiune, persoana este obligată să se prezinte la citarea organului de urmărire penală sau instanței de judecată și să comunice orice schimbare a domiciliului. Față de persoana liberată provizoriu pe cauțiune pot fi aplicate și alte obligații prevăzute de art. 191 alin.(3), (4) Cod de procedură penală, dacă învinuitul, inculpatul nu depune cauțiunea în termenul stabilit de instanța de judecată, la demersul procurorului se dispune înlocuirea măsurii cu arestarea preventivă sau arestarea la domiciliu.

Reieșind din prevederile menționate mai sus, instanța de recurs a stabilit că temeiurile invocate de norma sus precitată nu au fost întrunite, astfel s-a constatat cu certitudine necesitatea menținerii arestului preventiv în privința învinuitului, reieșind din faptul că prin încheierea judecătoreiei Orhei din 28.01.2015, în privința învinuitului Meșcoi Ion, a fost aplicată măsura preventivă - arestul preventiv în contumacie, fiind emis un mandat de arestare pe un termen de 30 de zile, la 05 februarie 2015 învinuitul a fost anunțat în căutare, iar din momentul anunțării în căutare a învinuitului Meșcoi Ion, organul de urmărire penală nu cunoaște careva date despre locul aflării acestuia, fapt care denotă clar și exigent că temeiurile care au stat la baza aplicării măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința lui Meșcoi Ion și-au păstrat actualitatea.

În cazul dat, instanța de recurs a menționat că menținerea față de învinuitul Meșcoi Ion a măsurii preventive „arestul preventiv” este justificată, întemeiată și este necesară, deoarece are drept scop asigurarea bunei desfășurări a procesului penal sau a împiedicării învinuitului să se ascundă de urmărirea penală, spre aceea ca nu cumva să împiedice stabilirea adevărului pe caz, astfel că aplicarea măsurii neprivative de libertate la etapa actuală, nu este corespunzătoare stării de fapt a lucrurilor.

Referindu-se la personalitatea și caracterizarea învinuitului, inclusiv la momentul de comitere a faptelor încriminate, instanța de recurs a punctat că în cazul dat, învinuitul Meșcoi Ion anterior nu a fost judecat și ar fi caracterizat pozitiv, însă aceste împrejurări nu exclud pericolul real al învinuitului de a se eschiva de la organul de urmărire penală și prin acțiuni directe a contribui la ascunderea urmelor infracțiunii incriminate, precum și aceste împrejurări nu prevalează asupra circumstanțelor și bănuielii rezonabile privind continuitatea activității infracționale a acestuia, în cazul aflării lui la libertate.

La acest capitol, instanța de recurs a reținut drept declarative și formale alegațiile apărării cu referință la faptul că la moment nu se efectuează careva acțiuni procesuale în cauza penală și că părțile vătămate au depus cereri în care indică că nu au careva pretenții față de învinuit, or, aceste circumstanțe în opinia instanței de recurs constituie rezultatul unor influențe admise de către învinuit asupra pătimiților, cu atât mai mult că organul de urmărire penală nu a verificat cu certitudine declarațiile părților vătămate.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de recurs, avocatul Lozovscaia Tatiana a atacat-o cu recurs în anulare, solicitând casarea acesteia cu menținerea încheierii Judecătorei Orhei din 15 septembrie 2016.

În motivarea recursului, avocatul indică că analizând temeiurile care au stat la baza aplicării arestării preventive a învinuitului Meșcoi Ion, prima instanță corect a constatat că în cauză nu mai persistă riscul zădărnirii aflării adevărului, acuzarea nu a prezentat careva probe din care să urmeze intenția învinuitului de a se eschiva de la urmărirea penală sau de a influența stabilirea adevărului pe cauză, organul de urmărire penală a avut suficient timp pentru a efectua acțiunile de urmărire penală strict necesare în lipsa acuzatului, în vederea confirmării sau combaterii învinuirii formulate, acțiunile strict necesare de acumulare a probelor pe cauză, lipsind riscul influențării acestora din partea învinuitului.

Din probele anexate nu rezultă prezența cazului excepțional, precum și careva pericol real al dispariției învinuitului ori risc al exercitării din partea lui a presiunii asupra martorilor sau al deteriorării mijloacelor de probă. Mai mult decât atât în ședința de judecată s-a constatat că în momentul depunerii cererii în asemenea circumstanțe măsura preventivă urmează a fi înlocuită cu una mai blândă, reieșind din faptul că a decăzut necesitatea de a menține învinuitul în arestare preventivă. Instanța de judecată a ajuns la concluzia de a înlocui în privința învinuitului Meșcoi Ion măsura preventivă Liberarea provizorie pe cauțiune.

În continuare, recurentul indică că prima instanță corect a considerat că, în speța dată, în acest moment, actualitatea motivelor apărării au prioritate, vor contribui la

desfășurarea normală a procesului penal, însă prin aplicarea unei măsuri preventive mai blânde cum liberarea provizorie pe cauțiune, care urmează a fi aplicată pentru asigurarea desfășurării procesului penal.

Aplicarea ei se va asigura comportamentul respectiv al bănuیتului, învinuitului, inculpatului, în scopul desfășurării normale a procesului penal și al asigurării executării sentinței.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că, în ordinea recursului în anulare, potrivit modificărilor din Codul de procedură penală din 27 octombrie 2012, poate fi atacată doar sentința, legalitatea căreia a fost verificată pe căile ordinare de atac – în apel și în recurs și a devenit irevocabilă.

Astfel, hotărârile judecătorești, prin care s-au soluționat alte chestiuni decât vinovăția persoanei, în speța dată a fost soluționată înlocuirea măsurii preventive, arestul preventiv aplicat lui Meșcoi Ion, au numai un dublu grad de jurisdicție, prima instanță și de recurs, cale de atac, prevăzută de lege prin dispoziții imperative, de la care nu se permite nici o derogare.

Prin urmare, raportînd prevederile legale menționate supra la cauza dată, instanța de recurs constată că recurentul contestă decizia instanței de recurs prin care s-a soluționat cererea avocatului Lozovscaia Tatiana privind înlocuirea măsurii preventive, arestul preventiv, iar o atare hotărâre irevocabilă nu este susceptibilă de a fi atacată în ordinea recursului în anulare, deoarece nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile

prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție.

Așadar, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Lozovscaia Tatiana în numele lui Meșcoi Ion, întrucât acest a nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 456, art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Lozovscaia Tatiana în numele lui Meșcoi Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2016, deoarece nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 18 august 2017.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru